

Coartades polítiques i drames quotidians

L'allargament en el temps del que va començar com una crisi econòmica dibuixa un escenari cada vegada més complex en què no sempre és fàcil destriar el gra de la palla. Els adjectius *social* i *institucional* se sumen a la paraula *crisi* i donen com a resultat una crisi sistèmica davant de la qual molts analistes apunten a un canvi d'època. Des d'aquesta perspectiva s'afirma que l'abast de la inestabilitat del sistema obliga a repensar l'organització social. Però aquesta diagnòsi no és compartida per tothom i una gran majoria segueix defensant que és possible superar la crisi sense canviar el sistema. Des d'aquesta altra perspectiva es construeix l'estratègia del president del govern espanyol: no afrontar els problemes, aguantar i esperar el dia que les coses, miraculosament, comencin a millorar. Així doncs, es dibuixen dues sortides a la crisi. La primera és la sortida del canvi d'època, que es planteja com una opció necessàriament col·lectiva que transcendeix la realitat política. La segona és la sortida de la fe en la inèrcia de les coses, una opció fruit del càlcul polític i la lògica electoral. Mentre que l'èxit de la primera sortida requereix renunciar a la segona, l'aposta per aquesta segona sortida és independent de la primera. Aquesta independència explica per què la voluntat de preservar l'*statu quo* i la confiança en la inèrcia de les coses dibuixen el paradigma dominant actualment. Mentre s'espera l'arribada del miracle, s'utilitzen coartades polítiques per tapar drames quotidians.

En l'àmbit judicial, les coartades són els arguments de defensa que exposa un acusat per demostrar que no va ser present en el lloc del delictes en el moment en què va succeir. Però més enllà del dret penal,

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

existeixen multitud de coartades que s'articulen en l'àmbit polític com una estratègia d'alguns per exculpar les pròpies responsabilitats tot assenyalant altres culpables. Per exemple, el govern assenyalava la Comissió Europea (CE) com la culpable de bona part dels ajustos realitzats durant el seu mandat. Segurament aquest serà l'argument que s'utilitzarà el 26 d'abril, quan el consell de ministres aprovi el nou pla d'ajust, amb més que probables efectes sobre les condicions d'acomiadament i l'IVA. La CE és una coartada perfecta per esquivar la responsabilitat del propi govern però també per negar la possibilitat de fer un altre tipus de polítiques contràries a la ideologia neoliberal. Quan se l'acusa de noves retallades, el govern respon afirmant que era amb la CE quan va haver-hi el delictes, l'inici de la crisi. El problema és que el delictes no és l'inici de la crisi sinó les polítiques neoliberals.

Un altre bon exemple de coartada és la criminalització de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca des de l'inici de la campanya dels

Durant la primera meitat de l'any passat, 300.000 famílies vivien només de la pensió de jubilació d'una persona de més de 65 anys

escraches. En aquest cas, s'ha aconseguit dividir l'opinió pública en una qüestió que comptava amb el suport de la majoria de la societat. La legitimitat d'un moviment social que ha seguit tots els passos institucionals per formular la seves demandes responsabilitza el govern del delictes: els desnonaments. L'acusació es fonamenta en la idea que només cal voluntat política per canviar l'ordre de les coses. La coartada del govern novament passa per defensar-se davant d'un delictes inventat: l'*escrache*. D'aquesta manera evita haver de construir una coartada per al delictes dels desnonaments.

Les coartades polítiques exculpen el govern tot amagant la seva responsabilitat davant dels drames quotidians que es multipliquen diàriament. Uns drames que les mateixes coartades polítiques tapen, malgrat ser més reals que els arguments del govern. L'informe *Crisis y fractura social en Europa. Causas y efectos en España*, coordinat per Miguel Laparra i Begoña Pérez Eransus, aporta prou evidències per no acceptar aquestes coartades. Les dades que retraten la realitat espanyola durant la primera meitat del 2012 apunten que hi havia 1,4 milions de persones en risc de pobresa, amb un 5,2% de pobresa severa; més de 300.000 famílies vivint exclusivament de la pensió de jubilació d'una persona més gran de 65 anys; el 52,8% de joves d'entre 18 i 34 anys vivint amb els seus pares sense poder emancipar-se, i un de cada quatre joves de 20 a 30 anys que ni estudiava ni treballava. Lluny de millorar, la situació a inicis del 2013 ha empitjorat, però les coartades polítiques no han parat d'aflorar. La situació actual és complexa i per això és necessari destriar el gra de la palla: les coartades amaguen la responsabilitat política i tapen els drames quotidians.